

„ЗАСТАВА“ излази три-
пут у недељи: средом,
петком и недељом.
Цена је на годину 12 фор.
на по године 6 фор. на чет-
врт године 3 фор. аустр.
вреди за Аустрију, а за
Србију на годину 120 гр.
на по год. 60, а на чет-
врт године 30 гроша.

ЗАСТАВА.

Огласи се рачунају по ко-
личини врта, које из гар-
монта заузимају, и за сваку
врсту плаћа се за први пут
7, за сваки даљи пут 5 и.
Осим тога за жит увек по
30 и. Доноси се шаљу у-
редничтву и предлата ад-
министрацији „ЗАСТАВЕ“
у Нови Сад.

БРОЈ 47.

У Новом Саду, у среду 24. маја 1867.

ГОДИНА II.

Нови Сад, 22. маја.

Испуњена је и „последња формалност“ у дипло-
матској расправи луксембуршког питања; као што на-
писки „Монитер“ јавља, потврде лондонског уговора,
закљученог у том питању, измењане су 19. т. м. из-
међу пуномоћника европских сила. Тако нема више
питања о Луксембургу. Дипломатија ликује, да је мирно
поравнала Прусију и Француску; али и браниоци на-
родног права и међународне правнице питају дипло-
матију: зашто да се судба Луксембурга реши, а да се
и неупита за жеље, а камоли да се саслуша глас самих
Луксембуржана?! У прошлости имало небројених до-
каза, да решавање о народима без народа, значи се-
јати рат, а не тврдити мир; хоће ли будућност до-
нети противна доказа о новом уговору сила што се
тиче „међународног положаја Луксембурга“, остаје да
видимо.

Ако је било поговора, да европске силе саветују
Турској, да се у Кандији пита народ о својој будућ-
ности, сад стижу вести по којима није истина, да је
дипломатија рада, да се питање Кандије реши слобод-
ним гласом народа. И у том питању стране силе хо-
ћеју да су оне једине судије. Француска предлаже, да
силе као заштитнице наредне петрагу у питању о одно-
шајима тога острва спрам турске владе, и тек као уз-
гредно да се сазове, не народна скупштина, него сабор
великаша који ће казати жеље Кандије! Инглеска
прима са задовољењем француски предлог. Аустрија
се такође придружује Француској; по уверавању беч-
ких листова, аустријском посланику у Паризу послано
је већ упутство, како да подпомаже спомелути пред-
лог француски. Још стоји само до Русије и Прусије,
па да се и „међународни положај“ Кандије „уреди“
од страних сила а без народа.

У своје време јавили смо, да ће цар руски и прус-
ки краљ у исто доба бити гости Наполеона III. До-
цијне више листова распростирани су гласове, по ко-
јима као да је царски домаћин у Париз изјавио спо-
менутим гостима жељу, да га непоходе оба у исто
доба, него најпре цар од Русије, па онда краљ од
Прусије. То је, говорило се, желио Наполеон III. зато,
што се почело говорити о савезу Француске са Пру-
сијом и Русијом, па је требало избећи све чиме би се
јавном мишљењу давао знак, да се заста ради о та-
ком савезу. Цар Александар већ се кренуо на пут,
и досад је у Паризу. Повије вести из Берлина и Па-
риза потврђују, да ће и краљ од Прусије до који дан
бити у Паризу, и ту, у пркос противним гласовима,
заједно са руским царем код Наполеона III. гостити
се. Хоће ли лични састанак тих трију владалаца изни-
ти на савез, то се питање, на које само догађаји одгово-
рити могу. Што руски, пруски и француски листови о
том састанку пишу, све је тако неодређено и зато-
нетно, да се отуд у ствари ништа знати не може.

Инглески листови саопштавају једну депешу из
Валете, од 15 (27) маја која гласи: „египатска лађа
Тајум дође јуче из Канеје, и донесе вест, да се Омер
паша вратио у ту варош, пошто је попаљено педесет и
пет хришћански села, а није међутим, могао извоје-
вати никаква успеха противу усталог народа. По ве-
стима из Атине од 13 (25) т. м. Омер паша био је
покушао, у свом повлачењу према Канеји, да се сје-
дини са Решид пашом; али су овога хришћанске чете
код Батвије узбиле, и тиме осујетиле покушај Омеров.

Из Цариграда непрестају јављати о дипломатским
протестима султанове владе противу Грчке. Фуад паша,
вели се у једној цариградској депеши од 19(31) о. м.,
разаслао је напово великим силама жалбу на „изазива-
вајуће понашање грчке владе, и чини ову одговорном за све
„тежке последице.“ Тако мало острво као што је Кандија, па
за толико времена јуначки узбија и одбија језгро тур-
ске силе, а да би се краљевина Грчка дала застрашити од
голих дипломатских претња Турске — то се не може ни
предоставити.

Покрет народни у Епиру и Тесалији кренуо се
развија; а ако је веровати новјим гласовима, и у Бу-
гарској многе се наоружане чете које излазе из сре-
дине народа, да би се бориле за ослобођење отачбине
од турског јарма. —

Народна скупштина у Берлину, која је сазвана да
би се изјавила о уставу за северонемачки савез, одо-
брила је, у седници својој од 19 (31) маја, са 227
гласова противу 93 познати Бизмарков предлог за ре-
чени устав.

Аустријско посланство у Вашингтону известило је
телеграфски бечку владу, да се потврђује глас по ко-
ме је Кверетара 3 (15) маја од ресубликанца заузета. О
цару Максимилијану вели се само, да се безусловно
предао победитељима. Међутим, као што смо у прош-
лом броју јавили, цар Фрања Јосиф учинио је што
је могао, да би му се брат без повреде личности изба-
вио из руку ресубликанца. —

Белгијско друштво које је добило од Султана доз-
волбе за грађење гвозденог пута између Цариграда
и Солуна, и отуд до србске границе, послало је, као
што се из Београда јавља, своје пуномоћнике србској
влади, ради уговора о грађењу гвозденог пута од Алек-
синца до Београда, у свези са гвозденим пругама које
ће се повући од Цариграда до србске границе. Додаје
се, да је србска влада одредила одбор који ће про-
мотрати и оценити предлоге споменутог белгијског
друштва.

Одговор Фрање Деака Лаушу Кошуту.

Уредник „Пешти Напола-а“ у 123. броју свога ли-
ста и Фрања Пуљски у 72. бр. повина „1848“ доста
разумљиво питају: еда ли ћу одговорити на оно о-
творено писмо, које је мени управо Лауш Кошут, и које
је и у новинама саопштено, и еда ли ћу подробно ка-
зати шта мислим о ономе што се у њему говори?

На ово питање изјављујем на просто и са пуним
поштовањем: да не смерам то чинити.

Да је поменуто писмо приватно и пријатељско, да
га је Лауш Кошут тога ради писао: да, разложивши
своје мисли и развилиши узроке, и мене увери, да су
те мисли и узроци основани, а моје мишљење неупут-
но, па да је преокривши моје владање одвратио ме од
оно политике, које сам се дојак до држао, мене би по-
штовање и спомен нашег негдашњег пријатељства при-
морало на то: да поситно одговорим на његове вре-
те, и да своје владање, које он прекорава, према пре-
корима његовим оправдам. Јер пријатељска замјерка и
онда пажњу заслужује, кад је горка и неоснована.

Али писмо Кошутово, које је мени управљено,
није приватно писмо, пошто га он сам отвореним пи-
сликом назива. Кошут није хтео мени писати, него про-
тив мене, па пославши писмо мени поштом, послао га
је у исти ма и повицама „Мађар Ужуг“ да га објави.

Ово писмо не могу дакле другачије сматрати него
као повинарски чланак, са којим као са прекорним пи-
сликом Кошут пред обштинством устаје против мене
и досадашњег мог владања, да би и он тежину свога
имена и прошлости метнуо на вагу да се ја осуди.

Ја не налазим за пужно да себе и своје влада-
ње браним од овог писменог прекора. Моје политично
владање било је јавно. Моја начела, моје мисли и уз-
роци од свега, што сам тврдио и одобравао, познати су
обштинству, јер сам их искрено и незаборно разложио
онде, где сам као посланик имао право и дужност го-
верити; бранио сам законе, који су на праву основа-
ни, против једностраног поступања апсолутне силе, и
кад је о томе требало већати, еда ли је ради користи
наше отачбине потребно, по штогод од досадашњих
закона редовним путем законодавства изменити, а ако
је потребно, која ће измена бити најпробитачнија, и ја
казах своје уверење па и разлоге му. — Разложио сам
своје особно мишљење, да за садашње наше стање ми-
слим да је пробитачније јпрно изравнање, него ли та-
кова политика, која би поред неизвесних обећања би-
ла упућена на чекање и на даље страдање, па би нам
будућу судбину нашу привезала за невадане догађаје
можда и за покрет и распаднеће државе, за изванску
помоћ, на коју заиста није нам корист поглавито обзирати
се, за нов и страни савез, коме ни облик, ни цел ни ко-
рист још није позната. — Разложио сам, да онај на-
чин изравнања, који ја препоручујем, не доводи у
опасност нашу уставну слободу, и да је за нашу о-
тачбину у многом обзир од претежне цене.

Јавни беху ови моји говори, које нисам управно
страстима него хладном расуђењу. Ено их у дневни-
ку државног сабора, па су у своје време саопштени и
у јавним листовима. У овима је говорима моје оправ-
дање пред државом. Не држим ни за потребно ни за
дужно, ван ових говора тражити другог оправдања, ил
на прекор прекором одговарати, и у повинарску пре-
штруку увуштати се с онима, који мисле, или бар на-

глас износе, да је предлог изравнања, који је већина
саборска примила, истоветан са фебруарским патентом
и са краљевским одписима, посланима државном сабо-
ру од год. 1861.

Грех би био што казати у одбрану саборске ве-
ћине против оних честитих људи који начинише ту
већину. Сваки од њих одговара пред Богом и пред
савести својом, па ако треба и пред собором за оно,
што је из уверења радио.

Кога не руководи ни зановест, ни нечисте ко-
ристи, па ни тежња за сујетом и тренутном популар-
ности, него тражи добро своје отачбине, и иде за сво-
јим уверењем, тај радо сноси терет одговорности. И
ја одговарам за своје мишљење, за своје гласање. —
Сме ли когод тврдити да сам своје мишљење хтео дру-
гоме силом наметнути, било обманом или преварним
обрицањима, или преобилавањима? Да ли сам и кога
наговарао, да буде уз ону странку, којој сам ја члан?
Да ли сам и коме хтео сметати, да не иде за својим
уверењем? Да ли сам захтевао од кога, да ми да реч
или руку, да ће држати с нама, и да се неће од нас
одвојити? Да ли сам употребно кадогод она средства
ради набављања присталица, која се на много места
обично употребљују и која ја никада нисам одобравао?
Нисам ли ја био од оних, који при суштственим пред-
метима и у начелим питањима нисам одобравао при-
силавање партијске дисциплине?

— На ако се уза све то мишљење већине и мо-
је мишљење сусретне, то се даје најпросто само отуда
тумачити, што беше моје уверење оно исто које је и
њихово. На моје правдање пије дакле спала већина.

То су узроци, за што не смерам упуштати се у
новинарско побијање отвореног писма Лауша Кошута.

Фрања Деак.

Угарски сабор.

Доњи дом уг. сабора доспео је у седници сво-
јој од 19. (31.) маја, која ни пуни један сат није
трајала, не само да одобри четири позната министар-
ска предлога, него је још и да започне већање
о дипломи крунисања. Министарски предлози, а
наиме: о положају палатина, о наименовању мини-
стра, о укинућу чл. 22. зак. од 1848., који се од-
носи на народну гарду, и најпосле о утврђењу буџета
у случајевима распушта сабора — предлози ти про-
читани су сви и пресудно одобрени за краће време
од једног сата. И неколики чланови левице гласали
су о истим предловима. Већање о дипломи крунисања
уведено је читањем извештаја од одбора који је од-
ређен за спремање те дипломе. Због ограничења про-
сторије овог дијета, тек ћемо у идућем броју моћи
саопштити од речи до речи тај извештај и већу која
се о истоме развила; засад јављамо, да се у истом
извештају изјављује, да одбор не може приступити са-
чњавању дипломе крунисања, зато што акта којима
се Њ. Велич. надвојвода Фрања Карло одрекао на-
следства престола, нису донела у форми која се из-
искује са погледа угарског државног права. Услед
тога моли одбор сабор, да у тој ствари учини какво закљу-
чење. На то се отворила већа, која се продужила и
у седници од 20. т. м. У овој седници закључено је
већином гласова, да се донесе закон, којим ће се
истина признати споменуто одређење од наследства
престола, али ће се и изречно оградити противу свега
што би се извело из погрешке учињене у форми. У
исто време решено је, да се предлог доњег дома
поднесе заједно са предлогом за диплому крунисања.
Левица је подвела нарочити предлог за речени закон,
и живи га је бранила; и о томе у идућем броју об-
ширније. —

У седници магнатског дома од 19. (31.) т. м.
саопштен је закључак доњег дома о примању мини-
старског предлога за закон о заједничким одношајима,
затим је одма прочитан и сами тај предлог, и
предузето је гласање о истоме. Већина га је одобрила
у ствари без преплачења. Истог дана по подне, у 5½
сата, држао је магнатски дом и другу седницу своју.
У овој седници саслушан је закључак доњег дома о
примању министарских предлога за законе: о пала-
тину, наименовању министара, о народној гарди, о бу-
џету, и о војеној граници. Сви та предлози прочитани
су у истој седници; закључено је, да се о њима већа у

поведељник, 22. о. м. Пре него што је седница закључена, добио је магнатски дом извештај и о закључку доњег дома, што се тиче дипломе крунисања; уз то му је саопштен и извештај одбора који је одређен за спремање те дипломе. Пошто је оба та акта саслушала, магнатски дом сагласно се, да о њима већа такође у понедељак 22. о. м.

Нови Сад, 22. маја.

„Н. Фрејденблеш“ од 19. (31.) о. м. доноси предлог што је одбор доњег дома рајхсрата у Бечу поднео за адресу којом ће се одговорити на престолну беседу. У том предлогу адресе критикује се време укинућа устава, изјављује се нада за сретно уређење одношаја према земљама угарске круне, ишту се јамства кавва су дата за угарски устав. Даље се сажаљева, што је закон о допуњавању војске издан без сагласја са заступништвом народа; а радује се обећању, да ће се, предложити закон о министарској одговорности. Право на удружење и закон о штампи имају се по споменутом предлогу адресе, удесити у духу истините уставности. Изјављује се и нужност, да се конкордат претресе по уставу. Каже се, да ће доњи дом савесну пажњу обратити на финансијске предлоге. Аустрија треба мира унутра и на међународном пољу; она се налази данас на обртној тачки, која је пресудна за будућност и свуколику судбу њену. Доњи дом обећава, да ће вазда законито и праведно радити посао свој; он жели да све народе Аустрије проиније уверење, да се само са сједињеном снагом могу уклонити опасности које Аустрији грозје.

— Чујемо, да је од министарства унутрашњих послова одређен комисар, г. Никола Михаиловић, вел. жунак бачки, да извиди, еда ли је основана тужба, коју су неки незадовољни становници овдашњи поднели против свршене овдашње мајстарске реставрације.

— „Хон“ у бр. 126. јавља: „универзитетска омладина, која се држи начела левице саборске, пријатељски позива србску браћу за 1. јуни (11. мај) у 8 сахати да тешије скончају братски договор. Лозинка им је: „слобода, братство, једнакост!“ Тако је исто било и 1848.; дај Боже, да нас она слога и договорна мисле на је, пошто с обе стране имадосмо доста горка искуства, не буде само у теорији — у речи, — него и у правој истини!

ДОПИСИ.

Други извештај о раду „Преоднице.“

Од првог извештаја о раду преодничном протече више него два месеца, по пошто се за време ускршњег разпуста, који је читав месец дана трајао, друштвеније се састајало, то ипак сада пуштамо други извештај у свет. „Преодница“ је за то време закључила, да иште, да се као јавно друштво призна, и рад тога је већ и молбеницу уг. министарству одправила. Но баш овај чин породило је неке разлике у друштву, услед чега се председник захвалио, и услед чега је и место подпредседника управљено остало. За председника изабран је Тоша Недељковић, а за подпредседника Сава Чолаковић. — По правилима друштва мењају се у одесцима чланице сваке по године, те почетком овога течаја изабрани су ови нови чланице: Стеван В. Поповић за подпредседника у правном одсеку, Ђорђе Звезкић за првовођу у правном одсеку, Стеван Малешевић за подпредседника у књижевном одсеку, Миливој Топонарски за деловођу у певачкој дружини.

А за то време ово се радило:

У *правном* одсеку држао је Миливој Топонарски два предавања о смртној казни:

У првом је разлагао да ли се смртна казна слаже с моралом? Овде наводи разлоге и противнике и бранилаца смртне казни, и доказује да смртна казна није праведна накнада, вато што се казан не сме мерити по каввоћи, него по коликоћи злочина. — Прелази на питање религиозности смртне казни. Побија браниоце њене, прво што узимају за пример закон Мојсејев, који је повинао из одношаја људи, што јошт на ниском ступњу образованости беху, — друго, што у своју корист тумаче св. писмо, које нас баш учи љубави и братству, дакле искључује смртну казан, — и даље што се позивају на црквени законик, који је постао под упливом духа средњег века. — Говори о нецелиходности смртне казни. Спомине главну цель кезнења — правну безбедност, која се споредним цельима постизава, и то 1. да се човек против злочинца осигура. 2. да се остали грађани застраше. 3. да се злочинац самом казни поправи. Смртном казни постизава се подпуно осигурање против злочинца; али цель застрашења не постизава се у свој мери, јер сна-

га, што застрашује, слаби се тиме, што се зна, да су многе судије противне смртној казни, и да владоц има право помиловати. У колико расте број оних, што су противни смртној казни, у толико јој је снага застрашења слабија. И помиње многе неправде код помиловања, наводи примере из разних држава, и наоследку вели, да ће смртна казан са гледишта застрашења све нецелиходнија бивати.

У другом предавању конститувао је, да смртна казан не поправља злочинца. Побија браниоце смртне казни, што веле, да је у злочинцима, који су на смрт осуђени и последња испра морала угушена, да се дакле не могу поправити. Побија их и у ономе, што веле, да је смртна казан за то, да се злочинац покаје, — јер где је смрт пред очима, ту нема размишљавања, а без овога нема кајања. Говори како се многим погубљивањем отупљује морално чувство у народу. Напоследку побија и ограничавање смртне казни на највеће злочине и илтрамуранска погубљења. Миливој Топонарски читао је саставак „О смртној казни.“ — Милан Бирвански читао је саставак „Неколико речи о друштву.“

У *књижевном* одсеку читао је Ђорђе Р. Стојановић четири изворне песме — „Споменик“, „На дружичало“, „Мој цар“ и „Моје песме.“ — Алекса В. Поповић читао је преведену 4. радњу из тегове „И-фигеније на Тауриду.“ — Тоша Недељковић читао је приповедку „Стојанова ружа“, и критику на „Вилистан“, новелу од Милана Ђорђевића, што ју је „Зора“ за „Омладинску заједницу“ одредила, и „Преодница“ на пресуду послала; — Илија Вучетић читао је саставак „О стенографији“ и критику на србску стенографију од М. Миловука. — Илија Огњановић читао је „писмо србској девојци.“ Милан Андрић читао је новелу „Драгољуб.“ Ђорђе Р. Стојановић читао је приповедку „Из живота једног калуђера.“ — Стеван Малешевић читао је саставак „о позоришној уметности.“ — Јован Ђурић читао је саставак „Божић и усрпе у Срба.“ Ђорђе Звезкић читао је једну слику „Наша сестра Милна.“ — Сава Чолаковић предавао је о појезији. Он ју разуме двојак, — као један део обште књижевности, тако звана уметна или лепа књижевност, — и опет као један део саме те уметне књижевности. Разлаже шта је обшта књижевност, и дели је на религиозну, уметну и научну књижевност. Сваки од ових има своју посебну основу, и посебну цель. А те су цели: идеја доброг, лепог и истиног. — Обраћа се на уметну књижевност — појезију у обште — и опредељује разлике између ње и научне књижевности. Говори, да је појезија врело обштој књижевности. За напредак у просвети има човечанство искључиво појезију својој благодарити. Ту проматра како постаје живот, како се развија, и како се усавршава. Вели, да је језик најуметнији производ људски. — Ту почиње свест и човек постаје субјектом. Појезија је дар природе људске, и човек је само њом у стању, да вечну мисао јошт једном замисли.

Осим овога „Преодница“ је на позив чаквачке омладине послала подпис на плочу Доситију; — и послала је на позив сентомашке омладине надпис на споменик Ђорђу Бастићу.

„Преодница.“

Кусић 10. маја.

Ових дана припеје код нас нека монахиња и учитељка девојачке школе у Пећи, у старој Србији, по имену Катарина Симић, са још једном својом сапутницом и искушеницом. Оне путују већ скоро годину дана по Срему, Бачкој и Банату, те скупљају добровољне прилоге за издржавање православне школе у Пећи где се споменици србске патријаршије јошт и данас хране и чувају.

Као што нам поменути инокиња приповеда, у њих изабратство и црквена задруга, под управом духовне власти. Та задруга тежи, да се стари србски језик и света православна вера одржи, и од туђе заразе сачува, и да се дечица србска, која су Мухамеданима и Арнаутима окружена, у духу свога православља васпитају.

Иста задруга послала је и калуђерицу Катарину и нама као верпој браћи својој, да би и ми добровољним прилозима припомогли, да се света наша вера, коју смо од побожни наши предака наследили, и коју као аманет више од хиљаду година чувамо и негујемо, одржала.

Врсна учитељка Катарина показала нам је и писма с печатима утврђена од народног протее и председника поменуте задруге у Пећи, као и од Рафаила игумана, и Хаџи Ђирила, архимандрита Високих Дечана, круништва србских царева и краљева.

Она е, по називању њеном, свуда код православних обштина и браће Србаља добро примљена и даривана. На и у самој патријаршији нашој од патријарха Самуила хришћански је примљена и с 50 фор. обдарена. Походила е целу Фрушку и задужбине Србске, и свуда је лепо примана. Код нас је из Беле Цркве приспела, и жао нам је, што овде јавно рећи морамо, да Срби Белоцрквани, који су иначе познати са своје родољубивости, у овом случају неодаваше

се својски, јер у записнику само 7 фор. опазисмо приложени!

Колико нас је то еневересило, још више нас ожалостило, кад смо чули од поменуте монахиње, да е из две куће где је за поштиште молила, немилостиво одбијена, и то од србског епештеника А. М. и србског учитеља I. С.

Ми смо је у нашој малој обштини радосно дочекали и око ње се искупили, те пам је о нашим старих србских записанима беседила. По могућству смо је даривали.

Од нас је у свету обитељ Златицу, задужбину светог Саве, отишла. Одатле намерава у Вршац поћи.

Ми се надамо да ће у вршцу као првој и највећој србској вароши братска одзива њаћи, и да ће Срби Вршчанј својски припомоћи, да се у Пећи аманет с. Саве распрострапи и одржи. То и осталим срб. обштинама братски препоручу смо. Код нас је 5 овог месеца у 1/2 10 сати усече била сграшна олуја с ледом, и за пол часа овдашњим становницима преко 100.000 фор. штете починила.

Један земљодолац.

У Сегедину 15. маја 1867.

Овдашња задруга „Слога“ саставила је *певачку дружину* под управом А. Шишмана (Србина), и потрудила се, да закључку „уједињене омладине“ што боље одговори, и развитку народне свести послужити.

Она нам је досад више пута, па и данас на опште усхићење божаствену литургију одиојала.

Г. Коровоји и певачкој дружини хвала на племенитом подухвату њивом. А хвала и оној браћи поверцима што певачкој дружини у помоћ притекоше! —

Новије.

У *Новом Саду* 23. маја. Данас је у пме овдашње црквене обштине поздравила депутација г. архим. Бермана Анђелића као администратора бачке епархије. — Цар руски дошао је са своја два сина у Париз, као што отуд телеграфису, 20. о. м. Цар Наполеон III. дочекао је високе госте на париској станици гвозденог пута, одкуда их је одвео у Тилерије; овде је цар Александер поздравно царицу Евгенију, па онда је отишао у елисејску палату, која му је одређена за стан.

— Француски „*Муџман*“ потврђује, да је све више изгледа за претресање париског уговора од 1856.

— Полузванични руски лист, „*Северна Пошта*“, доноси царски указ од 17. маја, којим се сви политични процеси из новијег времена који још нису свршени, обарају; сви обтужени, са изузетком простих злочинетва, ослобођавају се; и заповеда се, да се нови процеси због последњег устанка у Пољској не подижу, Пољацима који су држани под призором у унутрашњости Русије, дозвољава се повратак у Пољску, ако од власти добију сведочанство о добром владању. Пољски епештеници имају се обратити државном намештнику у Варшави, ради дозвољења да се врате у отачбину.

ТЕЛЕГРАМ УРЕДНИШТУ „ЗАСТАВЕ.“

Сомбор 23. маја у 5 сати по подне. За Антона Пала као првог вицешпана гласало је 340 против Салмајије. Србаља гласало 287 због некандидације Заке. Одложена седница за сутра.

ОГЛАСИ.

ПЕШТАНСКИ ЗАВОД ЗА ОСИГУРАЊЕ

прима

ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ОД ТУЧЕ

јамчећи подпуну наднаду штете, и од досадашњих одређених премија за пићу марвену, све врете ране и за репицу

ПОПУШТА ДЕСЕТ ПРОЦЕНАТА

што се одмах при опредељавању премија одрачуна.

Подписани главна агенција препоручује се *пољоделској публици* за примане *обезбеђења од туче* за овогодишњу сезону, и нада се, да ће уз горе споменути олакшицу бити почаствована многобројним наручбимама.

Нови Сад, 12. априла 1867.

Главна агенцију у Новоме Саду пештанског завода за осигурање Алексе Адамовић.

Молим, да се чита:

ПРАВА КОМОВИЦА (Treib- u-Brandwein) од 10—12 степена, и ПАЗБОЉА ПРЕНЕЧЕНА ракија од 10—25 степена; даље, прави сремски шилер и првено вино, право СРЕМСКО ВИНСКО СРБЪЕ; могу се добити на избор, од најбоље квалитете и по најумеренијој цени и најкориснијим условима код

Аврама Раабштерна (Abraham Raabstern)

у Новоме Саду, живарека пијача, код „Црног Орла“